LÁZNĚ SADSKÁ - OBNOVA LÁZEŇSKÉ KRAJINY

Cílem práce je vytvoření inspirativní krajiny, která v dnešní době vytáhne lidi ven. Dříve se v krajině odehrávala většina života. V současnosti ale Sadská krajina není moc hostinná kvůli intenzivnímu zemědělství. I přes to má zachované jak přírodní, kulturní tak i historické dědictví. Dnešní způsob hospodaření však spěje k zániku těchto hodnot. Zároveň znovu zájem a šíření povědomí o životním prostředí vybízí k vytváření komplexních krajinných plánů s jejich dlouhodobou strategií. Cílem této práce je vytvoření návrhu, který posílí stávající hodnoty, využije místního historického potenciálu a podpoří tak nejen kvalitu života místních obyvatel, návštěvníků, ale také místní fauny i flory.

Město Sadská hrálo v historii významnou roli nejen na dvoře českých knížat. V 19. století zde vznikly lázně a do budoucnosti města byl vkládán velký potenciál. Zvrat ovšem nastal během 2. světové války, kdy byl provoz lázní pozastaven. To vedlo k jejich postupnému úpadku společně i se známostí a rozvojem města. Díky tomu si městská zástavba zachovala venkovský charakter bez panelových domů, které jsou pro města typická. Současný stav počtu obyvatel obce je ovšem na mírně klesající křivce a oživení lázeňského místa nabídne rozvoj kulturního života, cestovního ruchu, nové pracovní pozice, rozvoj ekonomie a zlepšení vzhledu a vybavenosti, to vede mimo jiné k následnému růstu životní úrovně.
Další důvod pro obnovu lázní se týká nejen místních obyvatel ale celé širé společnosti. Průměrný věk dožití se postupně zvyšuje, což vede i k procentuálnímu nárůstu starých lidí. Je třeba dbát na naše zdraví už v průběhu života, abychom při stáří nedoplatili na naše činy jako například nedostatek odpočinku od práce, přecházení nemocí či nedostatek pohybu. K našemu zdraví patří všeobecně známé fyzické i psychické hledisko. Menší důraz je však kladený na sociální aspekt, který ale výrazně ovlivňuje naše zdraví a můžeme ho zařadit na stejnou úroveň již zmíněných fyzických i psychických hledisek. K rozvoji a podpoře těchto tří hlavních aspektů přispívají právě lázně a jejich okolí. Obnova lázní na území Sadské tedy vychází nejen z historie místa, ale i z potřeb místních obyvatel, místní flóry a potřeb současných i budoucích generací. Blízkost okolních větších měst včetně Prahy, zajišťuje navíc místu celoroční návštěvnost.

VISE SADSKÉ KRAJINY

LEPŠÍ PĚŠÍ PROPOJENÍ S OKOLNÍMI OBCEMI

V území se jedná především o přírodní a zemědělsky využívanou krajinu, kde se hlavním konceptem stává zlepšení prostupnosti a obytnosti krajiny.

OBNOVA LÁZEŇSKÝCH MÍST A VZÁJEMNÉ PROPOJENÍ BODŮ ZÁJMU

Místo má jedinečný potenciál v podobě lázeňství. Cílem je jeho znovuobjevení, vytvoření nových cílů v krajině a jejich vzájemného provázání.

ZLEPŠENÍ HYDROLOGICKÝCH POMĚRŮ KRAJINY

Cílem je rozvolnění regulovaného vodního toku a zlepšení podmínek jezera pro rostliny, živočichy i lidi.

ZACHOVÁNÍ DOMINANTY ÚZEMÍ

V území je dominantní svědecký vrch s kostelem sv. Apolináře. Jeho umístění z něj vytváří i v širší krajině sahající až za hranice katastrálního území poznávací bod. Cílem je tedy zachování dominanty i z dalekých pohledů.

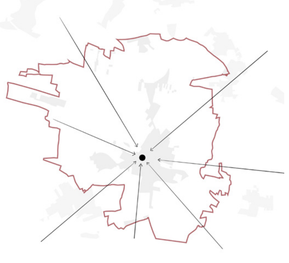

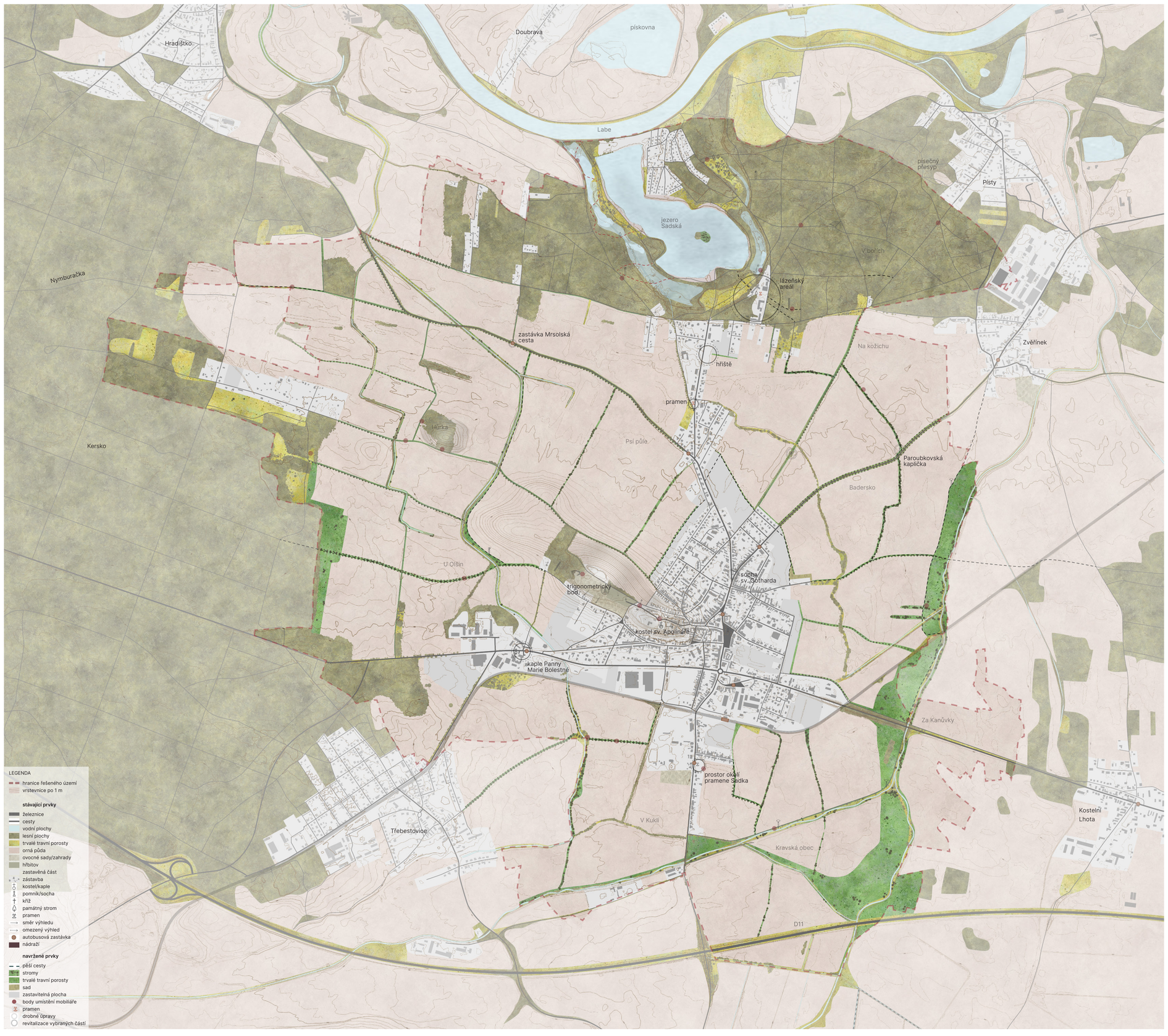

PROSTOROVÉ ZOBRAZENÍ

Cestní síť mimo zastavěné území - navrhovaný stav

Nově navržená cestní síť je zaměřena na pěší průchodnost územím pomocí systému polních a lesních cest. Cílem je usnadnění pohybu mezi důležitými body v krajině, zvýšení mobility v území a vytvoření nových vycházkových okruhů. Cesty doplněny doprovodnou zelení dělící rozsáhlé půdní bloky mají v území zároveň významnou protierozní funkci.
Stezky zlepšují prostupnost Sadské a její spojení s okolními obcemi a jsou voleny tak, aby měly v průběhu nebo na jejich konci výletní cíl (v mapě označeny červenými body). V území je novou hodnotou vycházkový okruh, který obyvatelům města i lázeňským hostům umožňuje odpolední procházky kolem města. Jeho trasa navazuje na stávající cesty a v jihozápadní části je omezena železniční tratí. I přes to nabízí ucelený okruh kolem Sadské přes Třebestovice a člověk si tak může zvolit délku trasy, kterou je schopen ujít.

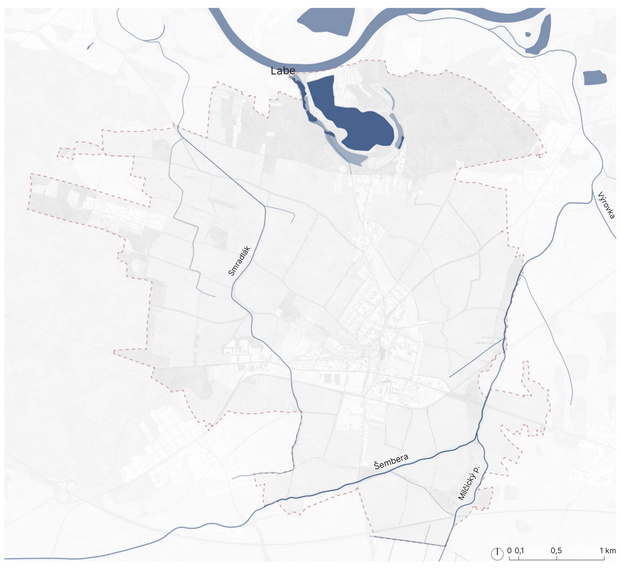

Voda v krajině - návrh

Návrh počítá s úpravou regulovaného toku Šembera. K jeho úpravě a pro správné fungování vodního režimu v krajině, je ale třeba spolupráce se sousedními obcemi (Třebestovice, Kostelní Lhota a Zvěřínek), kterými tok také protéká nebo mají katastrální hranice v prostoru pro přirozený rozliv a vsak vody. Revitalizace řeky a její navrácení do původního meandrujícího toku bere v úvahu aktuální rozsah území, který je ovlivněn vodním tokem včetně antropogenních aktivit v území. Návrh vytváří meandrové pásy o šířce 15-20 m, v kterých bude probíhat přirozený vývoj koryta. Tyto pásy budou zatravněny a vysázeny místními dřevinami. Vzniknou tak ochranné pásy, které chrání tok před splaveninami z orné půdy povrchovým odtokem a zpomalují a snižují množství dešťové vody, které by jinak bylo rychle odvedeno z území pryč. Revitalizované koryto bude doplněno o místní materiály v podobě velkých kamenů či dřevin, které rozbíjejí proud a zároveň poskytují možné úkryty pro živočichy. Členité a uměle nezpevněné břehy mohou následně umožnit přirozený rozliv vody.

Vegetace - návrh

V návrhu byla vegetace viditelně navýšena. Došlo k doplnění a vzájemnému propojení stávajících funkčních prvků. V území došlo především k členění velkých půdních bloků pomocí cestní sítě s doprovodnou zelení a zelených pásů. Tyto prvky snižují negativní vliv větrné eroze, vytvářejí příznivější mikroklima zadržováním vody a následným ochlazováním okolí. Dále bylo území doplněno trvalým travním porostem s doprovodnou zelení podél vodních toků pro stabilizaci vodního režimu (zpevnění břehů, umožnění rozlivu vody), jako ochrana před znečištěním toků v důsledku vodní eroze na přilehlých zemědělských půdách a především a především jako vytvoření nových biotopů sloužících k oživení krajiny živočichy, pro které v současném monotónním prostředí není prostor.

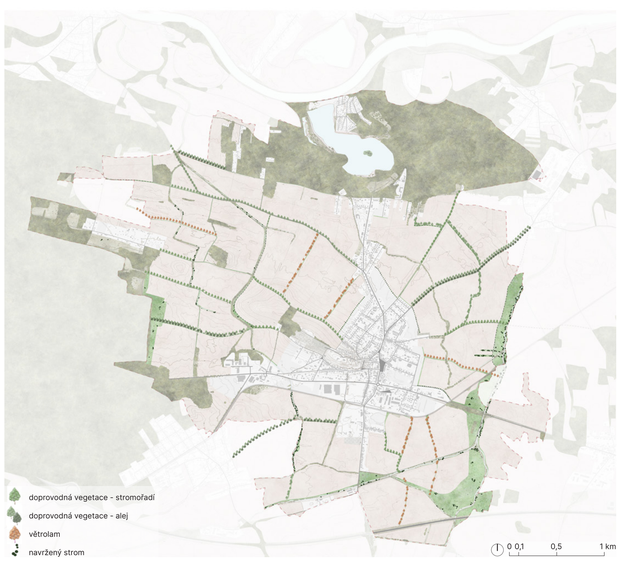

STABILIZACE STÁVAJÍCÍCH HODNOT

BÍLÝ KŘÍŽ

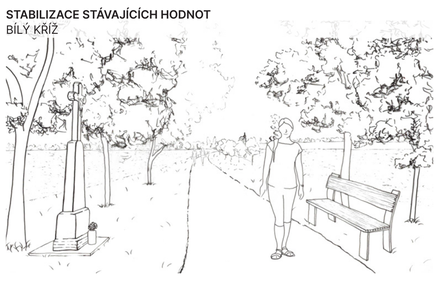

TRIGONOMETRICKÝ BOD

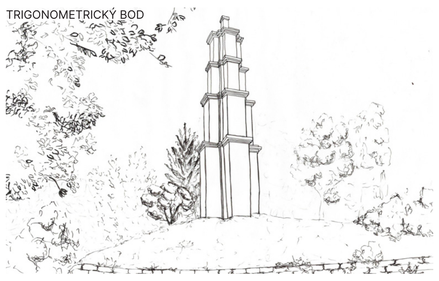

PAROUBKOVSKÁ KAPLIČKA - PŘED

PAROUBKOVSKÁ KAPLIČKA - PO

SOCHA SV. GOTHARDA - PŘED

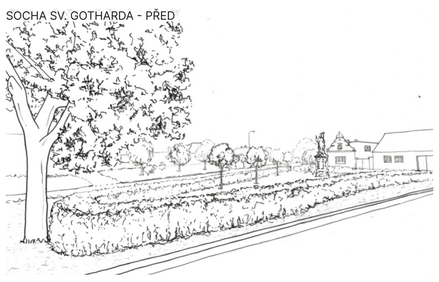

SOCHA SV. GOTHARDA - PO

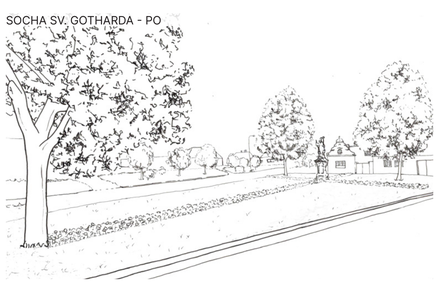

Tato práce se věnuje znovuobjevením historického odkazu místa v podobě lázeňství. K oživení tohoto potenciálu je třeba kvalitního zázemí, které bude nabízet návštěvníkům nejen léčebné procedury, ale i bohatý doprovodný program. K tomuto účelu bylo vybrané místo areálu V Bořích, kde v minulosti lázně již fungovaly. Léčila se zde chudokrevnost, revmatismus, nemoci žaludku, střev, srdeční a nervové, pomocí koupelí a vyhřívání se na slunci v písku. Lázně tak byly místem vyhledávaným širokou veřejností, což mělo pozitivní vliv i na vývoj města.

Dalším prvkem dávající místu nádech lázeňství jsou minerální prameny. V katastrálním území Sadské se v minulosti nacházelo hned několik vrtů. V současné době je ale v provozu už jen jeden a to pramen Sadka.

Významnou budovou pro historii lázní v území je kaple Panny Marie Bolestné. V jejím okolí vzniky první místní lázně a právě toto místo přispívá k chloubě města, jelikož místo navštívil i W. A. Mozart.

Posílení a obnova lázeňských míst městu nabízí mimo již zmíněného objevení historického odkazu i rozvoj kulturního života, cestovního ruchu, ekonomie města i regionu, nové pracovní pozice a zlepšení vzhledu i vybavenosti území. Vznikají tak příznivé podmínky pro město samotné, jeho obyvatele a jeho návštěvníky.

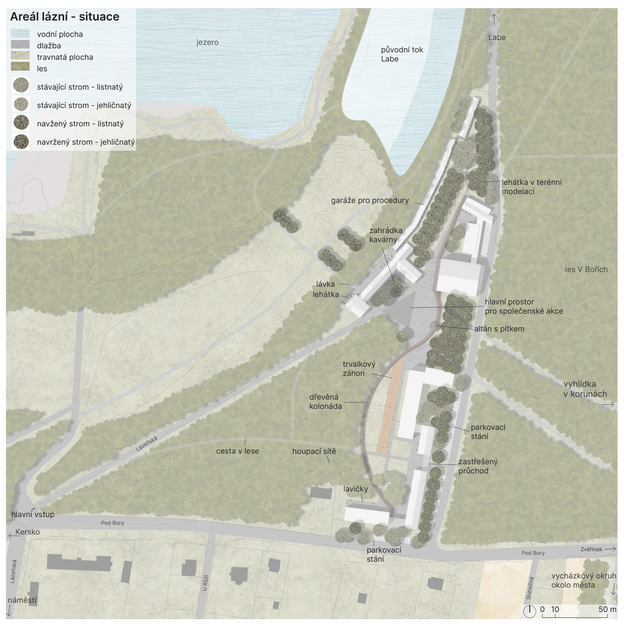

Areál lázní

Návrh obnovy lázeňského areálu V Bořích má za cíl vytvořit stabilní zázemí lázní podporující kulturní a společenský život v území. Poloha lázní v polabské nížině udává cílovou skupinu návštěvníků s léčbou fyzického omezení. Tyto pacienti jsou léčeni pomocí rehabilitací a masáží. Potřebují však specifické požadavky pro pohyb v prostoru, které lázeňský areál splňuje. Bezbariérový prostor tak umožňuje návštěvníkům pobyt venku, který nejvíce přispívá k našemu zdraví.

Druhou cílovou skupinu návštěvníků určuje topografická poloha místa s blízkostí okolních větších měst. Lidé ve městech často žijí uspěchaný a hektický život. Proto se místo zaměřuje i na prevenci a léčbu nervových onemocnění. K takové léčbě je třeba klid, ticho a pobyt venku v přírodě. To vše okolní krajina s rozsáhlými lesy nabízí. Blízkost okolních větších měst včetně Prahy, tak zajišťuje místu celoroční návštěvnost.

prostorové zobrazení

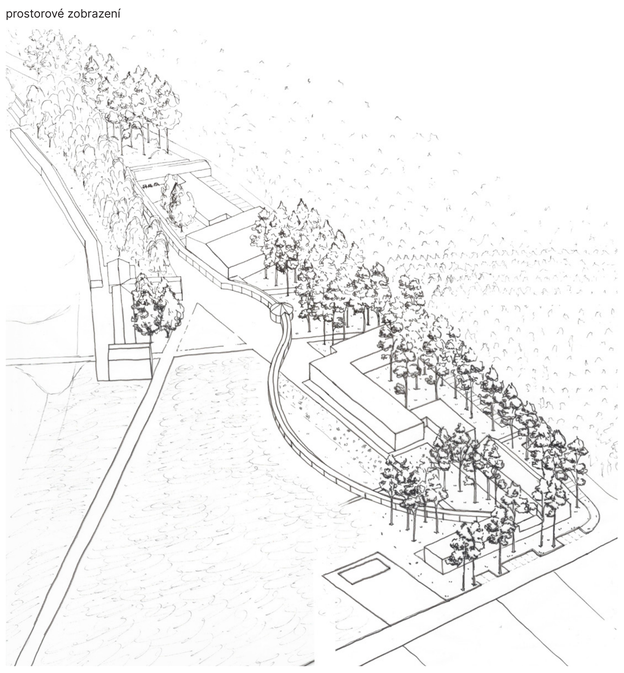

Prostor okolí pramene Sadka

Cílem návrhu tohoto místa je vytvoření souladu mezi pramenem a stávajícími hřišti. Hlavním prvkem je dřevěný altán s přemístěným pítkem minerálního pramene do volného prostoru. Altán je navržen s velkorysými rozměry o průměru 8 m, aby bylo v jeho prostoru možnost posezení a vznikla tak příležitost ke vzájemné interakci mezi návštěvníky. Stávající hřiště jsou ponechána avšak dochází k jejich revitalizaci.

Místo je doplněno o skupinu volně rozmístěných stromů. V okolí pítka dodávají místu útulnost a pomyslně oddělují jeho klidnou atmosféru od okolních hřišť. Nepravidelnost kompozice zároveň podněcuje hravost prostoru.

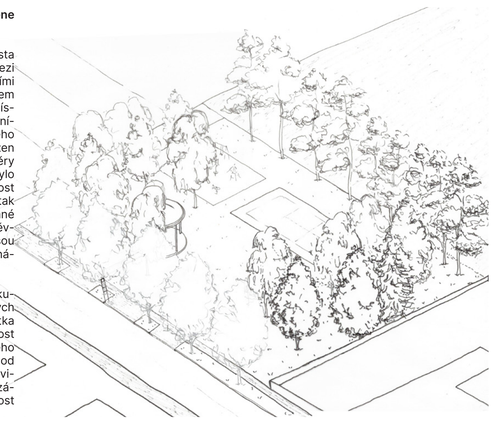

Předprostor kaple

V současné době v předprostoru kaple Panny Marie Bolestné dochází ke kolizi mezi automobilovou dopravou a chodci. Cílem je tedy vytvoření přehledného a bezpečného prostoru pro obě skupiny. Sdružené vjezdy v území umožňují pro svojí přehlednost plynulou dopravu se zvýšenou bezpečností. Dále umožňují vytvoření ucelených zálivů autobusových zastávek, díky kterým vzniká příznivější prostředí pro cestující čekající na autobus. Autobusové zastávky jsou dopněny přístřešky s posezením. Dále jsou pro pěší jasně vymezené cesty doplněny doprovodnou vegetací, která v místě tvoří důležitou měkkou složku zpříjemňující zdejší pobyt.

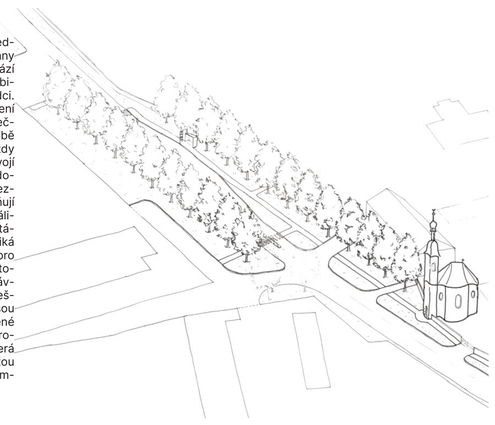

Revitalizace hřiště

Revitalizace místního hřiště využívaného převážně hasiči přispěje k podpoře sportovního vyžití jak pro místní, tak i návštěvníky lázní. Prostor umožňuje pořádání větších kulturních a sportovních akcí, pro které v areálu lázní není místo. Plocha je navržena jako štěrkový trávník a svým charakterem tak zapadá do stávajícího prostředí. V jižní části je plocha vymezena pro workoutové prvky nabízející cvičení i relaxaci. Navrhované stroje jsou vzhledem k cílové skupině návštěvníků lázní určené pro seniory. Prvky nabízí snadnou manipulaci a umožňují tak šetrnou rehabilitaci.

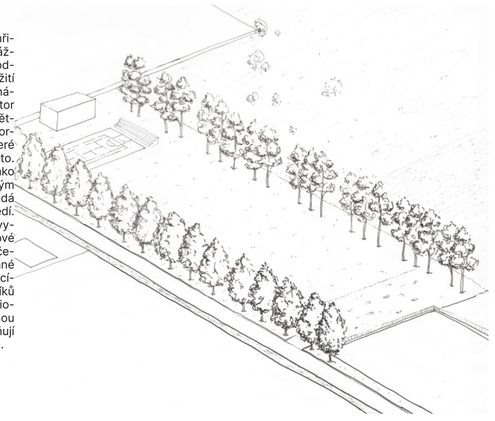

Nové místo k odpočinku
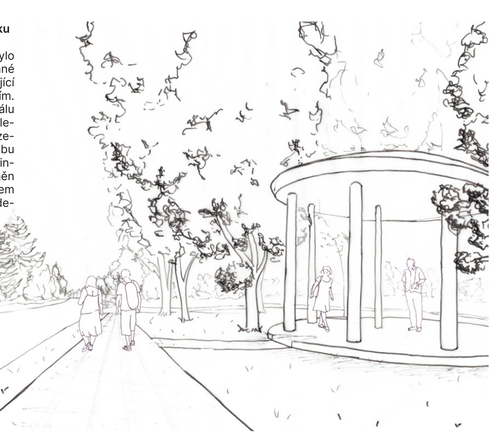
V ulici Lázeňská bylo systematicky vybrané vhodné místo umožňující zastavení s posezením. Jeho poloha se od areálu lázní nachází ve vzdálenosti, kdy lidé s omezenou schopností pohybu uvítají místo k odpočinku. Prostor je doplněn kamenným altánem a je počítáno s vyvedením pítka pramene.